

RPW/6427/2026
Data: 2026-04-30Dr hab. Bartosz Smolik
Uniwersytet Wrocławski
Wydział Nauk Społecznych
Instytut Politologii

Wrocław, dn. 24.04.2026 r.

**Ocena zgłoszonych osiągnięć naukowych, a także pozostałego
dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego dra Patryka
Tomaszewskiego w postępowania habilitacyjnym w dziedzinie nauk społecznych, w
dyscyplinie nauk o polityce i administracji**

Niniejsza ocena została sporządzona w odpowiedzi na uchwałę nr 1/2026 z dnia 24 lutego podjętą przez Radę Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego **dr. Patrykowi Tomaszewskiemu**. Zostałem w niej powołany do ww. Komisji w charakterze recenzenta.

W związku z powyższym na podstawie art. 221 & 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2003 r., poz. 742 z późn. zm.) oraz & 10 uchwały Nr 37 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26 września 2023 r. w sprawie sposobu postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu zwrócono się do mnie o „**szczegółowo uzasadnioną ocenę** czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego **odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219** przywoływanej ustawy, tj. stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji a wnioskodawca/czyni wykazuje się istotną aktywnością naukową sporządzoną na piśmie **w terminie 8 tygodni** od dnia doręczenia wniosku;”

Niniejszym to czynię.

1. Sylwetka Habilitanta

Dr Patryk Tomaszewski jest absolwentem kierunku historia Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (dalej UMK). W latach 2007-2008 był on zatrudniony jako asystent w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi. W 2009 roku obronił na tym kierunku pracę doktorską zatytułowaną: *Korporacje akademickie w Polsce w latach 1918-1939. Działalność, struktury, ideologia*. Praca została napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Borejszy. Od uzyskania stopnia doktora pracuje on na UMK w Toruniu na Wydziale Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie w Katedrze Myśli Politycznej. W międzyczasie pracował również na drugim etacie dydaktycznym w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu

B.S.

(1.03.2013 – 30.09.2014r.), Państwowej Akademii Nauk Stosownych we Włocławku (1.10.2019 – 15.04.2023 r.), a także jako główny specjalista ds. badawczych w Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytut Organizacji i Zarządzania w Przemysle „ORGMASZ”, (aktualna nazwa: Sieć Badawcza Łukasiewicz – ITECH Instytut Innowacji i Technologii).

2. Posiadanie stopnia doktora

Zgodnie z art. 219 ust 1 pkt 1 Habilitant przedstawił dyplom świadczący o posiadaniu przez niego stopnia doktora z dziedziny nauk humanistycznych z zakresu dyscypliny historia. Temat dysertacji: *Korporacje akademickie w Polsce w latach 1918-1939. Działalność, struktury, ideologia.*

3. Odpowiedź na pytanie dotyczące posiadania „w dorobku osiągnięcia naukowego albo artystycznego, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny” art. 219 ust 1 pkt 2a dotyczący monografii naukowej

Przedstawiona monografia pt. *Wolność, własność, sprawiedliwość. Środowisko konserwatywno-liberalne w Polsce po 1989 roku. Struktury – działalność – myśl polityczna* została wydana w 2025 roku przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wydawnictwo to było wtedy i jest ujęte w dostępnym na stronach internetowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a. Autor podjął się bardzo ambitnego zadania jakim jest całościowe zbadanie środowisk konserwatywno-liberalnych w liczącym już ponad trzydzieści pięć lat okresie po 1989 roku.

3.1. Struktura pracy

Objętość pracy budzi podziw. Liczy ona 715 stron i z całą pewnością zasługuje na miano pracy bardzo obszernej. Monografia składa się zasadniczo z dwóch części. W pierwszej Autor opisuje rozwój organizacyjny i działalność polityczną ruchu konserwatywno-liberalnego, w drugiej nieco obszerniejszej Habilitant koncentruje się na rozwoju jego myśli politycznej. Większy nacisk na stronę analityczną monografii jest położony w części drugiej, gdzie „Podsumowanie” i „Wprowadzenie” zawiera każdy z sześciu rozdziałów, w przeciwieństwie do części pierwszej gdzie „Wprowadzenie” i „Podsumowanie” stanowią klamrę obejmującą wszystkie rozdziały strukturalno-organizacyjne. W pracy w miejsce wstępu pojawiają się obszernie „Rozważania wstępne” (s. 13-59) łączące funkcję wstępu i rozdziału teoretycznego. Równie obszerne są „Wnioski końcowe” (s. 611-645). Pod koniec pracy poza bibliografią pojawia się aneks składający się z rysu biograficznego Janusza Korwin-Mikkego, opisu prasy związanej ze

środowiskiem konserwatywno-narodowym, charakterystyki działalności stowarzyszenia KoLiber, wreszcie prezentacji władz Unii Polityki Realnej w formie tabeli. W pracy zabrakło notek biograficznych dotyczących innych działaczy. Poważnym mankamentem pracy jest brak indeksu nazwisk, na którego zrobienie najwyraźniej zabrakło już czasu. Utrudnia to zaznajamianie się z tak obszerną monografią. W wypadku tego dzieła nie zaszkodziłoby również sporządzenie indeksu rzeczowego. Dużą zaletą pracy jest spora liczba tabel i wykresów opracowanych przez Autora.

3.2. Założenia badawcze i metodologiczne

Autor monografii podjął się w niej bardzo ambitnego celu badawczego, jakim była „rekonstrukcja myśli politycznej konserwatywnych liberałów po 1989 r., a przede wszystkim jej desygnatów”. Innym zamiarem badawczym, a zarazem celem pochodnym stało się usytuowanie jej „na polskiej scenie politycznej po 1989 r.”. Habilitant miał tu na uwadze uwzględnienie licznych rozłamów, które dokonały się w strukturach konserwatywno-liberalnych, praktykowanego przez te środowiska sposobu komunikowania się z wyborcami, współpracy z innymi ugrupowaniami politycznymi. Autor zadeklarował również zamiar dokonania analizy wyników wyborów, w jakich te środowiska brały udział, w tym wyborów prezydenckich, parlamentarnych, samorządowych oraz do Parlamentu Europejskiego. Tym samym jak wskazuje Habilitant realizacja problemu badawczego polega na „całościowym ukazaniu kierunków myśli konserwatywnych liberałów”, a także „rekonstrukcji działania i struktur” wskazanego środowiska politycznego w okresie lat 1989-2024 (s.19). Zakres tematyczny i czasowy pracy jest zatem bardzo szeroki wynosi bowiem aż 35 lat. Jest to okres dokonywania zasadniczych zmian w ramach transformacji ustrojowej Polski, dynamicznych zmian odbywających się w Europie i na świecie wraz z rozpadem „bloku wschodniego” i powstawaniem nowej konfiguracji geopolitycznej na świecie. Nie może zatem dziwić fakt, iż Habilitant główne pytanie badawcze wiąże z „rolą i znaczeniem nurtu konserwatywno-liberalnego w polskim systemie politycznym po 1989 r.” (s.19).

Autor zastrzega, iż przedmiotem jego zainteresowania są środowiska konserwatywno-liberalne, a nie partie polityczne o takiej proveniencji i obecnym obliczu ideowym. W ten sposób unika On formalnego uzależniania swoich badań od spraw organizacyjnych i formalno-prawnych jak na przykład pojawienie się pierwszej i drugiej ustawy o partiach politycznych i jej nowelizacja czy zmiany ordynacji wyborczej. Praca nie zawiera rozdziału teoretycznego lub metodologicznego. Zastępują je obszernie „Rozważania wstępne”.

W pracy oddzielono od siebie „szczegółowe pytania badawcze” i „hipotezy szczegółowe” dotyczące pierwszej części pracy od pytań i hipotez dotyczących części drugiej.

W pierwszej Autor analizuje sprawy formalno-organizacyjne związane z rozwojem i działalnością polityczną środowisk konserwatywno-narodowych. W drugiej części monografii, analizowana jest myśl polityczną tych środowisk. Monografia została zatem w ten sposób bardzo wyraźnie podzielona na dwie części (s. 19-21). We „Wnioskach końcowych” autor obszernie weryfikuje sformułowane na wstępie hipotezy. Nie odnosi się jednak w nich do „pytań szczegółowych”, a jedynie do przedstawionej na wstępie „hipotezy głównej” zakładającej peryferyjność nurtu konserwatywno-narodowego w Polsce po 1989 roku w systemie politycznym Polski w postaci braku uczestnictwa w sprawowaniu władzy przy równoczesnym wywieraniu znacznego wpływu na dyskurs polityczny. Hipoteza ta zostaje zweryfikowana w ostatniej kolejności i zarazem potwierdzona. Autor konstatuje duży wpływ haseł wolnorynkowych wywieranych na inne środowiska prawicowe, w tym zwłaszcza nacjonalistyczne (s.638).

„Hipoteza główna” stanowi końcowy zwornik całej pracy. Wyraźnie zabrakło w niej innych połączeń obu części. Lepszym rozwiązaniem byłoby zwiększenie ilości hipotez głównych kosztem hipotez szczegółowych przyporządkowanych do poszczególnych części. Zapewne warto byłoby w ten sposób poświęcić uwagę ujętymi w hipotezy kwestiami organicznie łączącymi obie części pracy, przykładowo: 1. przyczyny popularności analizowanych środowisk wśród mężczyzn (fenomen widoczny nie tylko w Polsce) w tym często młodych, przepływy elektoratu prawicowego w obrębie prawej strony sceny politycznej, 2. czy postępujący proces integracji europejskiej i jego słabości i niedogodności nie przyczyniają się do wzrostu popularności idei konserwatywno-liberalnych, 3. wreszcie czy i jakie elementy programu, retoryki i praktyki kampanii wyborczych konserwatywnych liberałów okazały się atrakcyjne dla przedstawicieli innych opcji politycznych.

W dziedzinie metodologii Habilitant stosuje pluralizm metodologiczny, deklaruje posługiwanie się kilkoma metodami i technikami badawczymi. Słusznie zakłada, iż każda z nich jest obciążona pewnym marginesem błędu. W świetle tego stosuje zatem metodę jakościową, czyli analizę treści tworzonych w obrębie badanych środowisk konserwatywno-liberalnych, „analizę instytucjonalną” wykorzystywaną przy badaniu struktur politycznych. W celu rekonstrukcji myśli politycznej posłużono się również „analizą źródeł zastanych”, czyli prac innych autorów zajmujących się analogiczną problematyką. Autor pracy zwracał się również bezpośrednio do liderów i działaczy oraz sympatyków konserwatywno-liberalnych przeprowadzając z tymi pierwszymi „wywiady swobodne” oraz ankietę internetową wśród pozostałych z wymienionych osób stosując przy tym skalę Likerta. Ilość zastosowanych metod i technik nie jest zatem przesadnie duża i ogranicza się do czterech metod i jednej techniki. Nie

jest to jednak wada ale zaleta pracy nawet przy tak zróżnicowanym charakterze tej monografii. Pozwala to Autorowi zachować większą spójność całości i nie rozpraszać się na zbyt wielu formach badania naukowego.

Autor stosuje bardzo szeroką definicję myśli politycznej pochodzącą z monografii autorstwa Joanny Rak i Romana Bäckera, w świetle której współczesna myśl polityczna może stanowić ujmując rzecz w skrócie „każdy typ reakcji na rzeczywistość polityczną, również poza sferą racjonalności”(s. 26). Jak zauważa Habilitant dzięki takiemu ujęciu uzasadnione staje się wykorzystanie wypowiedzi wiecowych, pochodzących ze spotkań z wyborcami jak i wpisów w serwisie społecznościowym „X”. Nie kwestionując w niczym zasadności i racjonalności tak szerokiego podejścia należy jednak zauważyć, iż w przypadku analizy równie długiego okresu, jakiego się podjął Autor, na dodatek bez zawężenia tematyki do jednego lub kilku problemów pole badawcze może stać się trudne do ogarnięcia i zoperacjonalizowania. Habilitant co prawda powołuje się na uwagi Bogdana Szlachty i Magdaleny Mikołajczyk, którzy podkreślają konieczność pogłębienia myśli politycznej i odczytania jej właściwego kontekstu, niemniej jednak realizacja tych wskazówek nie zastąpi delimitacji myśli politycznej. Uważam, iż na potrzeby tej pracy Autor powinien sformułować jej własną definicję lub model myśli politycznej. Zawsze bowiem może pojawić się obszar lub postać, której twórczość polityczna nie została zbadana lub zrobiono to zbyt pobieżnie. Ponadto w okresie rewolucji technologicznej w przeciwieństwie do druku wiele treści pojawiających się w Internecie ma charakter efemeryczny i po prostu znika lub jest przenoszona na niedostępne serwery.

Autor pracy dba o precyzję pojęć oraz delimitację tematu pracy. Dokonuje własnej interpretacji pojęcia prawicy łącząc ją z troską o ochronę własności, wolności osób, ochronę rodzin oraz gwarancję przestrzegania prawa i poszanowania tożsamości, która wynika z fundamentów tożsamości i własnej kultury. W imię tego uznaje, iż nurt konserwatywno-liberalny w pełni mieści się w kanonie wartości uznawanych za prawicowe (s. 32). Autor oddziela za Jackiem Bartyzelem prawicę chrześcijańską, kierującą się posoborowym magisterium Kościoła rzymskokatolickiego od prawicy liberalnej i libertariańskiej. Nurt konserwatywno-liberalny za Andrew Heywood'em określa jako nową prawicę (s. 38). Zaraz później jednak przyznaje, iż połączenie to jest dość trudne, co najlepiej wyraża graficzne porównanie stosunku konserwatystów do podstawowych wartości na stronie 41. Zabrakło w nim jednak wyodrębnienia zasadniczej różnicy dzielącej liberałów i konserwatystów jaką jest optymizm lub pesymizm antropologiczny. W ujęciu tych pierwszych człowiek jest bowiem istotą posiadającego silną wolę i zdolność do racjonalnego myślenia, działania, kalkulowania i szybkiego reagowania. Jeśli chodzi natomiast o konserwatystów zawsze pojawia się u nich

motyw niedoskonałości natury ludzkiej obarczonej szeregiem żądz, pokus, słabości i jako takiej wymagającej nadzoru i ograniczeń jego wolności również ze strony państwa.

Dużo miejsca Autor poświęca kwestii populizmu prawicy (s. 44-50). Słuszna wydaje się konkluzja Autora, iż populizm może mieć charakter zarówno prawicowy jak i lewicowy. Jest to wątek poruszany na wielu konferencjach naukowych, dlatego też przydałoby się wzbogacić go o kilka przykładów, jak na przykład propagowany obecnie przez lewicę w Polsce podatek katastralny czy też szerzone w innych krajach hasło walki z korporacjami i bankami. Habilitant słusznie wskazuje na takie elementy wolnościowego populizmu jak: „fetyszyzacja wolnego rynku, hasła obniżenia podatków”, jak również na zapożyczanie pewnych nośnych, a zarazem bardziej tradycyjnych haseł od nacjonalistów, które następnie pojawiają się w programie ugrupowania Konfederacja Wolność i Niepodległość (s. 49).

Fakt ten powinien jednak zachęcać Autora do wyraźnego odróżnienia elementów konserwatywno-liberalnych od nacjonalistycznych. Tymczasem w pracy wyraźnie zabrakło dystynkcji pomiędzy konserwatywnym liberalizmem, a myślą narodową. Analizowane środowiska bardzo często podejmowały i podejmują wspólne inicjatywy polityczne z działaczami narodowymi. Przykładem tego może być Konfederacja Wolność i Niepodległość czy wcześniej efemeryczna Prawica Narodowa. Skoro w trosce o precyzję Autor dokonuje rozróżnienia pomiędzy elementami ideologii konserwatywnej a liberalnej, rzeczą jak najbardziej wskazaną byłoby oddzielenie elementów ideowych charakterystycznych dla polskich nacjonalistów, od tych, które reprezentują konserwatywni liberałowie. Ciekawą i cenną rzeczą byłoby też wyeksponowanie elementów wspólnych jak na przykład zakres i rodzaj antysystemowości, a być może ewolucji ugrupowań obu nurtów przybliżającą do siebie ich programy.

W „Rozważaniach wstępnych” dokonano przeglądu literatury poświęconej polskiemu konserwatyzmowi i nurtowi konserwatywno-liberalnemu (s. 13-18), nie dokonano jednak jej krytycznej analizy. Oczywiście nie należy oczekiwać od Autora polemik z innymi naukowcami co do tez zawartych w ich dziełach (wymagałoby to osobnego rozdziału polemicznego), jednak zazwyczaj w monografiach habilitacyjnych oczekuje się dokonania pozytywnej gradacji monografii i artykułów pod kątem ich użyteczności przy pisaniu własnego i pokrewnego tematycznie dzieła. Bardzo pomocnym działaniem dla innych badaczy byłoby wskazanie – zdaniem Autora – szczególnie wartościowych monografii, których nie sposób pominąć przy zajmowaniu się analogiczną tematyką.

3.3. Główna zawartość pracy

Jak już wspomiano główna zawartość (część) pracy składa się z dwóch „części”, które w znaczący sposób różnią się między sobą. Jest to widoczne zwłaszcza w podejściu do analizy działalności organizacyjnej, gdzie dłuższe podsumowanie pojawia się dopiero pod koniec części pierwszej. Wcześniej autor przedstawia wiele istotnych faktów obrazujących sytuację struktur partyjnych od przysłowiowej kuchni. Przybliży proces przekształcania się partii pod wpływem procesu wyborczego, przekształceń wymuszanych przez proces wyborczy (ss. 216-217). Porusza również spory wewnątrz UPR (s. 235), kwestie i sprzeczności dotyczące rejestracji danego ugrupowania (s. 241) zawiłości związane z rejestracją. Autor przytacza również wszystkie szczegóły związane z powstawaniem komitetów wyborczych wielu niewielkich, efemerycznych prawicowych partii politycznych (s.256). Zakres zebranych faktów, nazwisk i danych budzi szacunek i dowodzi ścią benedyktyńskiej pracy Autora, a także wcześniejszych wieloletnich studiów dotyczących tych środowisk.

Bardziej rozproszona analiza ma miejsce w drugiej części pracy, gdzie każdy z sześciu rozdziałów kończy się 3-13 stronicowym „Podsumowaniem”. Cennym i słusznym zabiegiem jest wprowadzeniem do każdego z nich merytorycznego wstępu. Dowodzi to, iż Habilitant zgłębił od strony teoretycznej problemy pojawiające się w programach i publicystyce badanego nurtu ideowego. Nieco gorzej wygląda jednak narracja Autora w środkowych częściach rozdziałów dotycząca już bezpośrednio analizowanych problemów. Tekst główny monografii obfituje w długie cytaty składające się z wielu linijek. Dotyczy to obu części książki z przewagą drugiej. Przykładowo na stronach 331-336 znajdujemy długie cytowania na stronach: 331-336 (5 i 7 wierszy), 332 (6 wierszy), 333 (4, 10, 9 wierszy), 334 (5 wierszy), 335 (4, 7 wierszy), 336 (3, 7 wierszy). Na stronie 346 znajduje się aż 26 liniowy cytat wpisu Sławomira Mentzena zamieszczony na ówczesnym serwisie społecznościowym „Twitter” (obecnie „X”). W efekcie ginie w nich narracja samego Autora i jego własna ocena analizowanej myśli politycznej. Jest to zabieg niewątpliwie uatrakcyjniający treść monografii zwłaszcza w przypadku cytowania wyrazistej publicystyki tworzonej dla masowego odbiorcy, jednak z drugiej strony ogranicza to wkład twórczy samego Habilitanta. Cytaty powinny być zdecydowanie krótsze, natomiast te dłuższe mieścić się w przypisach lub w aneksie. Ewentualnie można zmienić proporcje własnych komentarzy względem przytaczanych cytatów. Jest to zgodne z deklarowaną metodą jakościową, czyli analizą treścią, której realizacja nie powinna kumulować się w „Podsumowaniach” kosztem wcześniejszych podrozdziałów.

Abstrahując od osobistych poglądów Autora przynajmniej niektóre wypowiedzi i głoszone w nich poglądy konserwatywnych liberałów wymagają krytycznej lub przynajmniej bardziej rozbudowanej refleksji Autora i to nie tylko odnośnie ich radykalizmu ale również

nieprzystawalności tych idei do polskich warunków. Przykładowo pomysły dotyczące wprowadzenia bonów w szkolnictwie podstawowym, średnim i wyższym zapożyczone od Milтона Fredmana swój niezrealizowany pierwowzór miały w zupełnie innych niż polskie warunkach amerykańskich (491-497). Z kolei pomysł wycofania się państwa z finansowania działalności naukowej głoszony przez partię KORWIN (s. 497) z opłakanym skutkiem realizuje obecnie administracja prezydenta Donalda Trumpa likwidując tysiące grantów naukowych i dosłownie pustosząc niektóre wiodące na świecie ośrodki naukowo-badawcze, jak Jet Propulsion Laboratory. Pomysły dotyczące wprowadzenia do prawodawstwa polskiego chłosty czy legalizacji pojedynków (s. 584) (lub nawet kibolskich ustawek) były nie tylko nostalgicznym spojrzeniem w przeszłość, leczy w stronę krajów odległych od europejskiej cywilizacji.

W części drugiej pracy przydałby się osobny rozdział poświęcony stosunkowi do przeszłości. Chodzi tu między innymi o dzieje Polski, Europy i świata. W nim można by dokonać analizy oceny *liberum veto* przez Janusza Korwin-Mikkego (s. 437). Jest ona zupełnie inna niż zdecydowana większość polskich historyków. Czy była to typowa dla tego lidera ekstrawagancja czy też bliska Jeremy Benthamowi wiara w racjonalność rozumu ludzkiego i ludzkiego postępowania. Stosunek do przeszłości wiązałby się również z relacją wobec wielkich myślicieli politycznych w rodzaju Sokratesa, Platona, Arystotelesa, św. Augustyna, św. Tomasza z Akwinu poprzez Edmunda Burke czy nawet głównych antagonistów w postaci Karola Marksa czy Lenina. W pracy pojawia się również kwestia prowokacyjnego stosunku przywódcy UPR do Adolfa Hitlera i Trzeciej Rzeszy.

W monografii rzuca się w oczy dominacja zarówno publicystyki jak i postaci Janusza Korwin-Mikkego. Jest to niewątpliwie postać bardzo zasłużona dla ruchu konserwatywno-liberalnego, której dorobek na rzecz tego nurtu trudno przecenić, jednak czytelnik może odnieść mylne wrażenia, iż zarówno Unia Polityki Realnej jak i później zakładane partie polityczne pod przywództwem tego lidera lub przeciw jego przywództwo (Stronictwo Polityki Realnej) stanowią zaledwie tło jego działalności, licznych kontrowersyjnych wypowiedzi i ekscentrycznych zachowań. Nawet jeśli taka jest często praktyka medialna, Autor jako badacz powinien oddzielić to ujęcie od naukowego spojrzenia na całokształt dorobku tego środowiska. Zdecydowanie większą korzyścią dla wartości naukowej monografii byłoby poświęcenie większej uwagi innym działaczom i publicystom konserwatywno-liberalnym, że wymienię tu tylko: Stanisława Michalkiewicza, Mariusza Dzierżawskiego, Tomasza Gabisia, Rafała Ziemkiewicza, Tomasza Sommera, Jacka Bartyzela, Adama Wielomskiego czy przedwcześnie zmarłego Mirosława Dzielskiego. Tymczasem w aneksie kończącym całe dzieło znajdujemy

charakterystykę życiorysu tylko Janusza Korwin-Mikkego. Bardziej wskazane byłoby umieszczenie krótkich biogramów przynajmniej kilku działaczy i publicystów tej formacji politycznej.

Odnosnie źródeł zawartych w bibliografii, na których została oparta publikacja należy stwierdzić, iż Autor dokonał kwerendy archiwaliów z 5 pracowni i kolekcji prywatnych. Skorzystano z czasopism obejmującej 20 tytułów prasowych. Zabrakło w niej niektórych pism konserwatywnych odstających od głównego nurtu podejmowanego w pracy jak: „Rojalista”, czy „Pro Fide Rege et Lege”. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż nie jest to monografia poświęcona tylko i wyłącznie myśli politycznej. Obszerniej prezentuje się wykaz „Źródeł publikowanych”. Znajdujemy w nim programy polityczne, sporo pozycji z zakresu publicystyki politycznej, teorii polityki, a także literatury specjalistycznej przeważnie politologicznej rzadziej również historycznej i socjologicznej. Autor odwołuje się również do 11 sprawozdań z prac parlamentu polskiego, a także 16 zapisów wystąpień parlamentarnych parlamentu polskiego oraz europejskiego.

Habilitant skorzystał w pracy z 14 przeprowadzonych przez siebie wywiadów i pisemnych wypowiedzi przesłanych mu przez liderów UPR i pokrewnych ugrupowań. W pracy znalazły się także liczne opracowania przeważnie o charakterze politologicznym z zakresu dawnej i obecnej myśli politycznej, teorii polityki, systemów politycznych, metodologii. Ewidentnie zabrakło wśród nich Jerzego Szackiego, *Liberalizm po komunizmie*, Warszawa 1994, a także sięgającej nieco bardziej tematycznie w przeszłość monografii Krystyny Rogaczewskiej, *Ekonomiczny wymiar polskiego liberalizmu. Od fizjokratyzmu do Szkoły Krakowskiej*, Wrocław 2011. Przydatne byłoby również opracowanie Joanny Kurczewskiej, *Patriotyzmy polskich polityków. Z badań nad świadomością liderów partyjnych lat dziewięćdziesiątych*, Warszawa 2002 - stanowiące efekt serii wywiadów przeprowadzonych przez autorkę z liderami wielu partii politycznych w Polsce. Powyższe braki nie umniejszają jednak dużej obfitości rozpiętości tematycznej literatury wykorzystanej przez Habilitanta. Autor sięga też do 35 portali i autorskich stron internetowych, wśród których zabrakło jednak bogatej pod względem publicystycznym autorskiej strony Tomasza Gabisia. Reasumując, baza źródłowa pracy jest bogata, choć zdarzają się pewne niedociągnięcia.

3.4. Sprawy techniczno-edytorskie

Praca jest wydana na ogół starannie, jednak w pewnych miejscach widoczne są błędy i braki. Z tych ostatnich najbardziej uciążliwym dla czytelnika jest sygnalizowany już brak indeksu nazwisk. Poza tym w wielu miejscach pojawiają się literówki, przykładowo: s. 110 jest „wydatni” powinno być wydatki, s. 224 jest „Za nim” powinno być zanim, s. 299 jest „zdaniem

Ziemkiewicz” powinno być zdaniem Ziemkiewicza, s. 376 jest „polituję” powinno być politeję, s. 448 jest „było paradygmatem” powinno być był paradygmatem. W „Podsumowaniu” na stronie 637 wymienia się hipotezę siódmą, podczas, gdy chodzi tu o weryfikację hipotezy numer sześć. Z obowiązku pragnę również zauważyć nakładanie się tekstu głównego z przypisami na stronie 636. Nie jest to zastrzeżenie do Autora a do Wydawnictwa. Netografia powinna być zrobiona bardziej dokładnie z zamieszczeniem linków i daty dostępu, a nie tylko ogólnym wskazaniem źródeł internetowych. Ewentualnie można ją nazwać uproszczoną netografią.

3.5. Podsumowanie i ocena monografii

Praca stanowi solidny wkład w rozwój badań nad konserwatywnym liberalizmem w Polsce, a także nad współczesną polską myślą polityczną. Jest owocem wieloletniej aktywności naukowej Autora i jako taka może być uznana za kompendium wiedzy o tytułowym nurcie politycznym. Wskazanie mankamenty nie umniejszają jej znaczenia jako ważnego osiągnięcia naukowego, natomiast powinny zachęcać Autora do rozważenia ewentualności i ich usunięcia w następnym wydaniu tego dzieła.

4. Inne publikacje stanowiące dorobek naukowy Habilitanta

Kolejnym zgłoszonym osiągnięciem naukowym jest cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych pt. *Bezpieczeństwo Polski w koncepcjach politycznych po 1989 roku* Stanowi on osiągnięcie wymieniane w art. 219 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Warto dodać, iż Ustawa nie domaga się tego osiągnięcia kategorycznie poprzedzając wzmiankę o nim spójnikiem „lub”. W ramach tego osiągnięcia Habilitant zgłosił cykl 10 powiązanych ze sobą tematycznie artykułów. Zostały one opublikowane w czasopismach naukowych znajdujących się w wykazie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dwa ze zgłoszonych tekstów zostały napisane we współautorstwie, a wkład w ich powstanie Habilitant szacuje na 50 procent. Jedno ze wspomnianych czasopism („Studia Politica. Romanian Political Science Review”) figuruje w bazie Scopus.

4.1. Analiza cyklu artykułów stanowiących dorobek naukowy Habilitanta

Niewątpliwie artykuł zgłoszony na liście jako pierwszy, czyli: 1. G. Radomski, P. Tomaszewski, *Kierunki rozwoju badań myśli politycznej – wprowadzenie do omówienia problematyki*, „Społeczeństwo i Polityka”, nr 2, 2023, s. 179-202 - zasługuje na pierwszą pozycję wśród zgłoszonej dziesiątki. Autorzy podejmują w nim niezwykle istotne zagadnienie rozbieżności pojęciowych i metodologicznych występujących wśród badaczy myśli politycznej w Polsce. Dokonują przeglądu najbardziej znanych definicji myśli politycznej. Słusznie

wskazują na brak delimitacji pomiędzy ideologią, doktryną, a myślą polityczną i odmienne podejście do nich politologów, filozofów i historyków. Dodajmy do tego jeszcze prawników i ich doktryny. Biorąc pod uwagę badaczy anglojęzycznych obaj Autorzy słusznie wskazują na traktowanie terminu myśl polityczna „political thought” jako synonim teorii i filozofii politycznej. Zauważają, iż niespójność terminologiczna pojawia się również wśród autorów anglosaskich podobnie jak brak konsensusu co do metodologii. Autorzy przybliżają czytelnikowi wskazówki metodologiczne znanych naukowców jak: Quentin Skinner, Michael Freedon, Herbert Blumer. Autorzy artykułu wykorzystując metodę randomizacji dokonali przeglądu stron internetowych poświęconych badaniom myśli politycznej. Dokonali także analizy treści wybranych periodyków naukowych zajmujących się przynajmniej nominalnie tematyką związaną z myślą polityczną podobnie jak ich niemieckojęzycznych odpowiedników. Dokonano także syntetycznego przeglądu prac z analogicznego obszaru wydawanych w Rosji i państwach Europy Środkowo-Wschodniej. Finalnie Autorzy dochodzą do w sumie pocieszającego wniosku, iż w naszym kraju nie udało się wypracować „zamkniętego katalogu tematów badawczych” ani też katalogu metod badawczych. Powyższy artykuł powinien zostać zaliczony do kanonu obowiązkowych lektur każdego badacza myśli politycznej w Polsce o ile nie w Europie.

Wyraźnie słabszy i znamionujący wcześniejszy etap rozwoju naukowego Habilitanta jest artykuł: **2.** P. Tomaszewski, *Polityka energetyczna Polski w założeniach programowych Prawa i Sprawiedliwości*, „Historia i Polityka”, nr 6, 2011, s. 111-122 - Łączy on w sobie obszary bezpieczeństwa energetycznego, bezpieczeństwa narodowego, w dużo mniejszym stopniu również ekologii. Autor stawia w nim pytanie: „na ile poszczególne państwa mogą prowadzić samodzielną politykę, jeśli nie posiadają stabilnych dostaw źródeł energii, a własnymi nie dysponują lub są one niewystarczające” (s. 111-112). Pytanie to jednak pomija tytułową partię polityczną, której program jest analizowany. W artykule zabrakło wzmianki o metodologii, sama analiza elementów programu dotyczących bezpieczeństwa energetycznego została natomiast przeprowadzona w sposób właściwy. Konkluzje dotyczące wzrastającej roli paliw kopalnych i wypracowanego przez PiS „modelu” rozwiązywania problemu bezpieczeństwa energetycznego wydają się słuszne.

Kolejny artykuł: **3.** P. Tomaszewski, *Bezpieczeństwo międzynarodowe Polski w refleksji politycznej wybranych prawicowych ugrupowań politycznych w latach 1989-2004*, „Athenaeum Polskie Studia Politologiczne”, vol. 33, 2011, s. 222-234 - dotyczy również zagadnień związanych z bezpieczeństwem. Ma on charakter przyczynku do badań komparatystycznych. Autor wskazuje na zróżnicowane podejście do bezpieczeństwa

międzynarodowego różnych prawicowych ugrupowań politycznych po 1989 roku zarówno parlamentarnych jak i pozaparlamentarnych. Wśród tych ostatnich widoczne jest duże zainteresowanie Autora partiami i stowarzyszeniami nacjonalistycznymi związane zapewne z ich sporym zróżnicowaniem w tym okresie. Habilitant zwraca uwagę na ich odmienne podejście do Rosji, a także silny sprzeciw wobec idei członkostwa w NATO i Unii Europejskiej (s. 232). Słusznie podkreśla modyfikację stosunku do NATO w szeregach Ligi Polskich Rodzin. Słabością powyższego artykułu jest ograniczenie strony metodologicznej i brak podziału tekstu na kilka części z wyraźnie wyodrębnionym wstępem i konkluzjami.

Z kolei artykuł: 4. P. Tomaszewski, *Siły zbrojne w polskiej myśli politycznej od roku 1989 do wyborów parlamentarnych w 2011 r.*, „Historia i Polityka”, nr 9, 2013, s. 45-57 - „przeciera szlaki” jeśli chodzi o studia nad obronnością we współczesnej polskiej myśli politycznej. Autor w umiejętny sposób dokonuje syntetycznej charakterystyki wizji rozwoju polskich sił zbrojnych prezentowanej przez w większości parlamentarne partie polityczne. Przedstawia interesujące konkluzje. Niestety i w tym przypadku zabrakło wzmianki o metodologii, pytań badawczych czy hipotez.

W kolejnym, piątym artykule – licząc w kolejności ich ułożenia przez Habilitanta – widać już wyraźny postęp w rozwoju strony koncepcyjnej i metodologicznej. Zawiera on problem badawczy, dwie hipotezy i metodę w postaci analizy dyskursu. Artykuł: 5. P. Tomaszewski, *International security in the election programmes of Civic Platform between 2001 and 2015*, "Torun International Studies", no. 1, 2015, s. 135-147 - Hipotezy zostały zweryfikowane, jednak weryfikacji tej Habilitant nie przedstawił w sposób bezpośredni. Sam artykuł między innymi w formie tabeli obrazuje niewielką ewolucję Koncepcji Bezpieczeństwa Platformy Obywatelskiej (s. 142).

Artykuł: 6. P. Tomaszewski, *The Three Seas Initiative as an element of a stabilization system in Eastern and Middle Europe. Between the political conception itself and the political practice*, (AKTUAL'NI PROBLEMY MIZHNARODNYKH VIDNOSYN), № 2 від 1 жовтня 2019 року. ВІСНИК 140, s. 28-35 - dotyczy „Inicjatywy Trójmorza” zapoczątkowanej przez byłego prezydenta RP Andrzeja Dudę. W artykule został określony problem, cel badawczy. Sformułowano trzy hipotezy. Należy podkreślić wagę poruszanej tematyki zwłaszcza dla czytelnika z Europy Środkowo-Wschodniej. Habilitant weryfikuje hipotezy pod koniec artykułu, a także odnosi się do zarysowanego na wstępie problemu badawczego.

Artykuł w języku ukraińskim: 7. P. Tomaszewski, *Центральна та Східна Європа та Південний Кавказ у геополітичних концепціях президента Леха Качинського 2005-2010* (Europa Środkowa i Wschodnia oraz Kaukaz Południowy w geopolitycznych koncepcjach

prezydenta Lecha Kaczyńskiego 2005-2010), "Social Development and Security", Vol. 11, No. 1, – 2021, s. 22-35 - jak wskazuje sam tytuł dotyczy on zagadnień związanych z koncepcjami geopolitycznymi tragiczne zmarłego prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego odnośnie Europy Środkowej i Wschodniej oraz Kaukazu Południowego. W artykule zostaje postawione pytanie badawcze, hipoteza główna – zakładająca neofederalizm w koncepcjach geopolitycznych Lecha Kaczyńskiego - i dwie hipotezy szczegółowe. Autor przyjmuje analizę treści jako główną metodę badawczą. Bardzo interesujący wydaje się wykres wskazujący liczbę wizyt odbytych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej przez prezydentów Lecha Kaczyńskiego i Bronisława Komorowskiego w czasie pełnienia przez nich swoich funkcji. Habilitant weryfikuje swoje hipotezy w konkluzjach artykułu. Należy docenić fakt, iż Habilitant publikuje również w języku innym niż angielski i oczywiście polskim. Dziwi nieco realizm kognitywny zgłoszony jako podstawa metodologiczna badań. Nie pasuje on do kontekstu artykułu.

Kolejny artykuł zgłoszony jako osiągnięcie stanowi analizę wystąpień szefów NSZ Polski w okresie lat 2011-2019 w związku z strategią bezpieczeństwa i polityką Polski wobec Ukrainy, Białorusi i Rosji. Jest to: **8.** P. Tomaszewski, *A Comparative Discursive Analysis of the Polish Foreign Ministers' Speeches Regarding Poland's Security Policy and Its Cooperation with Ukraine, the Republic of Belarus, and the Russian Federation in the Period 2011-2019*, „Studia Politica. Romanian Political Science Review”, vol. XXI, no. 1, 2021, s. 79-100 - Problem badawczy poruszany w niniejszym artykule dotyczy charakteru różnic, jakie wykrystalizowały się w polityce zagranicznej prowadzonej za rządów PO-PSL (2011-2015) i PiS (2015-2019) wobec Białorusi, Ukrainy i Rosji. Artykuł potwierdza te różnice dzielące polityki zagraniczne kreowane przez PO i PiS odzwierciedlające paradygmaty: neoliberalny i neorealistyczny. W tym celu zastosowano analizę jakościową przemówień, jak i analizę statystyczną słów kluczowych związanych z wybranymi zagadnieniami. Habilitant sformułował hipotezę główną oraz aż pięć hipotez szczegółowych. Zostały one następnie całkowicie lub częściowo zweryfikowane. Tekst zawiera zatem cząstkowe badania nad polską polityką zagraniczną, jednak jego duża zaletą jest użycie stosunkowo nowatorskich – jak na polską politykę zagraniczną - metod statystycznych.

Podobny charakter ma napisany wraz z Arkadiuszem Lewandowskim artykuł: **9.** A. Lewandowski, P. Tomaszewski, *Koncepcje rozwoju integracji europejskiej na podstawie informacji ministrów spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (2012–2019)*, „Przegląd Sejmowy”, z. 2, 2021, s. 53-81 - Habilitant swój udział w tej pracy naukowej szacuje na 50 procent. Autorzy przeprowadzili analizę treści corocznych wystąpień sejmowych ministrów spraw zagranicznych Polski celem wykazania różnic i podobieństw w koncepcjach polityki

zagranicznej RP dotyczącej przyszłości Unii Europejskiej. Jako metodę badawczą zadeklarowano analizę treści „zarówno w wymiarze jakościowym, jak i ilościowym” oraz „technikę komparatystyczną” polegającą na „konfiguracjach podobieństw lub różnic w ograniczonym zakresie przypadków”. Autorzy zastosowali oryginalną metodę wizualizacji w postaci „chmur słów”. Sformułowano hipotezę główną i hipotezę szczegółową, które doczekały się weryfikacji. Artykuł posiada zatem duże walory naukowe i jako taki wnosi cenny wkład w rozwój badań nad koncepcjami rozwoju polskiej polityki zagranicznej.

Ostatni ze zgłoszonych przez Habilitanta artykułów, czyli 10. P. Tomaszewski, *Wątki ekologiczne w programach polskich środowisk politycznych w kampaniach wyborczych w latach 2015 i 2019*, „Świat idei i Polityki”, nr 1, 2023, s. 31-55 - zawiera się już w nowym obszarze tematycznym. Artykuł znamionuje dalsze poszukiwanie przez Autora nowych metod i technik badawczych. Zastosowano w nim „klucze kategoryzacyjne” (*keyword-based retrieval*) oraz zgłoszoną chyba raczej na wyrost technikę *desk research*. Sądząc po bibliografii Autor raczej nie skorzystał ze zbyt wielu raportów, statystyk, wyników badań marketingowych czy dokumentów urzędowych, dokonano natomiast solidnego przeglądu literatury przedmiotu i tak to należałoby określić. Habilitant formułuje dwa pytania badawcze i trzy hipotezy. Hipotezy zostały zweryfikowane. Niezbyt trafione wydaje się stawiane Partii Razem na jednej płaszczyźnie z partiami ekologicznymi zdecydowanie sprzeciwiającymi się energetyce jądrowej (s. 44, cyt. „Również lewicowa Partia Razem postulowała odejście od energetyki opartej na węglu, a także sprzeciwiała się tworzeniu programów energetyki jądrowej w Polsce.”). Co prawda w 2015 roku w swoim programie uznawała energetykę jądrową za rozwiązanie niemożliwe do zastosowania w Polsce w „najbliższym czasie” jednak nie odrzucała takiej perspektywy w przyszłości. Natomiast obecnie przyjmuje je jako rozwiązanie na dziś. Jest to swoisty ewenement wśród ugrupowań o tym profilu ideowym.

4.2. Podsumowanie osiągnięcia w postaci cyklu artykułów naukowych

Zgłoszony przez Habilitanta cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych wykazuje rozwój naukowy Habilitanta, a także rozszerzanie jego pola badawczego. Artykuły numer 2, 3 i 4 wchodzą w nowe obszary badawcze, lecz wykazują ewidentne słabości metodologiczne. Znacznie lepiej zadbane o stronę metodologiczną w artykule numer 5 w języku angielskim i numer 6 opublikowanym po angielsku w ukraińskim periodyku naukowym. Kolejny artykuł numer 7 opublikowany po ukraińsku jest dopracowany metodologicznie i wchodzi w obszar badań geopolitycznych. Z kolei artykuł numer 8 opublikowany po angielsku w rumuńskim czasopiśmie indeksowanym na Scopus jest dopracowany pod względem metodologicznym i zawiera nowatorskie jak na nauki o polityce metody statystyczne. Również

dwa ostatnie artykuły nie mają już żadnych braków metodologicznych oraz zawierają nowe metody badawcze zapożyczane z innych nauk. Nawiasem mówiąc należy mieć nadzieję, iż w przyszłości tożsamość nauk o polityce zostanie wzmocniona przez opracowanie własnych metod zapożyczanych następnie przez przedstawicieli innych dyscyplin. Tym samym nastąpi ich przepływ dwustronny. Wydaje się, iż Habilitant jest na dobrej drodze idącej w tym kierunku. Osobną wartość i osiągnięcie stanowi artykuł numer 1 napisany razem z Grzegorzem Radomskim. Wnosi on cenny wkład teoretyczny w rozwój badań nad myślą polityczną.

5. Istotna aktywność naukowa realizowana poza uczelnią macierzystą

W kontekście art. 219 ust. 1 pkt 3 odnośna ustawa wspomina, iż stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która „wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej”. Z informacji zawartych we wniosku habilitacyjnym wynika, iż po doktoracie Habilitant pracował na drugim etacie jako wykładowca lub starszy wykładowca w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu, w Państwowej Akademii Nauk Stosownych we Włocławku, jako główny specjalista do spraw badawczych w Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytut Organizacji i Zarządzania w Przemyśle "ORGMASZ". Jednostka ta w międzyczasie zmieniła nazwę.

W dziedzinie współpracy z innymi uczelniami Habilitant odbył w 2024 roku trzymiesięczny staż naukowy na Uniwersytecie Pomorskim w Słupsku pod opieką prof. dr hab. Janusza Gierszewskiego. Podczas stażu brał udział w seminariach metodologicznych i współpracował z tą uczelnią przy innych inicjatywach naukowych. Jeśli chodzi o instytucje zagraniczne, o których wspomina ustawa Habilitant odbył staż naukowy na Uniwersytecie Witolda Wielkiego w Kownie w dniach 8-21 listopada 2023 roku na Wydziale Nauk o Polityce i Dyplomacji. Efektem stażu było przygotowanie badań ilościowych dotyczących wojny na Ukrainie w ocenie polityków litewskich i Polskich. Staż ten został poprzedzony wizytą studyjną w ramach programu Erasmus + (Faculty of Humanities UWW) w dniach 23 - 27.10.2017 roku. Można zatem uznać, iż spełnił wymagania ustawowe, chociaż Ustawa nie wymaga kategorię spełnienia ich wszystkich stosując spójnik „lub” a nie „i”.

6. Pozostały dorobek Habilitanta

6.1. Osiągnięcia naukowe

Po obronie pracy doktorskiej Habilitant był autorem jednej monografii z zakresu historii myśli politycznej, współautorem jednej monografii na temat polityki bezpieczeństwa, a także

współautorem jednej monografii na temat rozwoju samorządu terytorialnego po 1989 roku. Jest również współredaktorem 7 zbiorów artykułów z zakresu polityki bezpieczeństwa, polskiej myśli politycznej i historii Polski, 3 wyborów źródeł z zakresu historii i współczesnej myśli politycznej. Po obronie pracy doktorskiej Habilitant opublikował także 15 recenzowanych artykułów w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, 13 rozdziałów w monografiach naukowych, 8 artykułów recenzyjnych i recenzji, 2 hasła encyklopedyczne. Z dorobku konferencyjnego należy wymienić wygłoszenie na konferencjach krajowych lub międzynarodowych samodzielnie lub we współautorstwie 31 referatów oraz wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych.

Z pozostałej aktywności naukowej należy wymienić również członkostwo w 2 zespołach badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, odbył 2 staże w instytucjach naukowych, w tym jeden zagraniczny. Ważnym elementem działalności naukowej Habilitanta jest uczestnictwo lub współpraca z redakcjami periodyków naukowych. W pierwszej kolejności należy wymienić sprawowaną od 2005 roku funkcję redaktora naczelnego kwartalnika „Historia i Polityka”, a także członkostwo w radzie naukowej czasopisma „Historia Academica” (lata 2009-2012), członkostwo w radzie naukowej ukraińskiego czasopisma „Волинський часопис” („Wołyńskie czasopismo”). Słabszą stroną działalności Habilitanta jest jego dorobek grantowy. Habilitant był członkiem dwóch zespołów realizujących granty w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Zabrakło kierownictwa grantu również jednoosobowego. Habilitant podejmował jednak takie starania dotyczące grantu grupowego. Pomimo to dorobek Habilitanta w zakresie naukowym można uznać za znaczny, żeby nie powiedzieć imponujący.

6.2. Osiągnięcia dydaktyczne

Dr Patryk Tomaszewski prowadził zajęcia na kilku uczelniach, między innymi Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu oraz Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Włocławku. Otrzymując od studentów wysokie oceny za jakości kształcenia. W roku ak. 2023/2024 został wskazany jako 4ty wśród 10 najwyżej ocenianych nauczycieli akademickich na Wydziale Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie UMK. Autor był promotorem ponad 100 prac licencjackich oraz recenzentem około 100 prac licencjackich oraz magisterskich, a także promotorem pomocniczym jednej pracy doktorskiej. Prowadzi również zajęcia teoretyczne i praktyczne jako licencjonowany instruktor strzelectwa. Jest to zatem dorobek znaczący.

6.3. Osiągnięcia organizacyjne

Na pierwszym miejscu wśród osiągnięć organizacyjnych wymieniłbym sprawowanie trudnej funkcji prodziekana ds. studenckich na Wydziale Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie UMK w latach 2016-2020 oraz wybór na kolejną kadencję. Habilitant pełnił także przez 2 lata funkcję członka Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z ramienia własnej uczelni. Ważną aktywnością jest również zakładanie i bycie managerem kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu. Dr Patryk Tomaszewski pełnił lub pełni nadal szereg innych odpowiedzialnych funkcji na swojej macierzystej uczelni aż do obecnej funkcji rzecznika prasowego UMK. Za swoją działalność był w sumie ośmiokrotnie nagradzany lub wyróżniany indywidualnie lub zespołowo przez rektora UMK. Dodać do tego należy członkostwo w komitetach organizacyjnych 6 konferencji lub też samodzielnych ich organizację.

Szeroka jest również aktywność Habilitanta na szczeblu centralnym i ogólnopolskim. Pełnił on funkcję członka komisji dyscyplinarnej przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Obecnie jest natomiast członkiem bardzo odpowiedzialnego ciała w postaci Komisji Ewaluacji Nauki, wchodząc w skład Zespołu do Spraw Wykazów Czasopism i Wydawnictw. Pochodną tych funkcji jest jego działalność warsztatowa związana z czasopismami naukowymi z kilku dziedzin. Obok tego pojawia się aktywność lokalna i regionalna w postaci członkostwa w zarządzie toruńskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych i prowadzenia z tego tytułu cyklu spotkań naukowców i samorządowców w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu oraz członkostwa Rady Muzeum przy Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy. Reasumując jest to zatem aktywność bardzo szeroka i również znacząca.

6.4. Osiągnięcia popularyzatorskie

Habilitant zasiadał w jury kilku konkursów popularnonaukowych. Jako rzecznik prasowy UMK udziela się również medialnie prowadząc autorską audycję w Uniwersyteckiej Rozgłośni Radio Sfera i związany z nią podcast: „Fokus na kampus”, współprowadząc podcast „Świat od Nowa”. Komentuje wydarzenia polityczne w programie Grzegorza Jankowskiego pt.: „Punkt widzenia Jankowskiego” na antenie telewizji Polsat oraz w bydgoskim Radiu PIK. Komentarze polityczne Habilitanta ukazywały się na łamach prasy regionalnej oraz rozgłośni radiowych, występował też jako ekspert na Objazdowym Festiwalu Filmowym WATCH DOCS w 2024 roku.

Zgłoszone przez Habilitanta jako popularnonaukowe szkolenia i kursy można chyba zaliczyć do dorobku dydaktycznego. Mimo to jego dorobek popularnonaukowy można również uznać za bogaty.

7. Konkluzje oceny całości

Osiągnięcie zgłoszone przez Habilitanta w postaci monografii wykazuje dojrzałość naukową i znaczny wkład w rozwój badań nad współczesną polską myślą polityczną. Autor podjął trud połączenia w jednym dziele badań nad rozwojem organizacyjnym, politycznym i ideowym. Praca nie jest wolna od drobnych potknięć wskazanych w treści oceny, co jednak nie zmienia na ogół bardzo pozytywnego obrazu całości. W przypadku kolejnego osiągnięcia zgłoszonego przez Habilitanta widoczny jest proces dojrzewania naukowego. Autor zaprezentował on bowiem artykuły tworzone w okresie wielu lat. Po początkowych brakach charakteryzuje je odkrywanie kolejnych obszarów badawczych i stosowanie coraz bardziej zaawansowanej metodologii i innowacyjnych metod badawczych. Można zatem postawić tezę, iż jest na dobrej drodze do wypracowania nowych metod i technik, którymi w przyszłości będzie mogła pochwalić się politologia w Polsce. Pozostały dorobek Habilitanta jest bardzo obszerny i kompleksowy. Jedną z nielicznych słabości jest skromny zasób grantów naukowych.

Dr Patryk Tomaszewski posiada zatem spory dorobek i szeroki zestaw osiągnięć zarówno tych wymaganych ustawowo jak i innych z zakresu nauk o polityce i administracji. Dorobek wskazany jako wymagane osiągnięcia nosi charakter politologiczny. Osiągnięcia naukowe dra Patryka Tomaszewskiego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2003 r., poz. 742 z późn. zm.), stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji, a wnioskodawca wykazuje się istotną aktywnością naukową.

Bartosz Smolik

Bartosz Smolik
.....
24.09.2020r